Crna Gora
DRŽAVNA REVIZORSKA INSTITUCIJA
DRI broj: 04-035/23-1472/24
Podgorica, 16.10.2023.g.

I Z V J E Š T A J

O REVIZIJI GODIŠNJEG KONSOLIDOVANOG FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA GRUPE BIRAČA ”MIODRAG DAKA DAVIDOVIĆ – NARODNI POKRET” za 2022. godinu (Konačni izvještaj)

Podgorica, oktobar 2023. godine

S A D R Ž A J

I MIŠLJENJE, NALAZI I PREPORUKE 3
II OPŠTI PODACI 8
2.1. Pravni osnov 8
2.2. Osnovni podaci o subjektu revizije 8
2.3. Finansijsko poslovanje i finansiranje subjekta revizije 9
2.4. Vrsta revizije 9
2.5. Predmet revizije 9
2.6. Cilj revizije 9
2.7. Kriterijumi revizije 10
2.8. Metodologija vršenja revizije 11
2.9. Vrijeme vršenja revizije 11
III UTVRĐENO ČINJENIČNO STANJE 12
3.1. Sistem unutrašnjih kontrola 12
3.2. Aktivnosti partijskih organa 12
3.3. Finansijski plan i program rada 12
3.4. Računovodstvene evidencije 12
3.5. Godišnji konsolidovani finansijski izvještaj 13
3.5.1 Bilans stanja 13
3.5.2 Bilans uspjeha 15
3.5.2.1.Prihodi 15
3.5.2.2.Rashodi 16
3.6. Kancelarijsko poslovanje 16

I MIŠLJENJE, NALAZI I PREPORUKE

Državna revizorska institucija, na osnovu člana 4 i člana 12 Zakona o Državnoj revizorskoj instituciji, Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja i Odluke Kolegijuma o vršenju revizije (broj 04-035/23-1472/2 od 01.06.2023.godine), izvršila je reviziju Godišnjeg konsolidovanog finansijskog izvještaja Grupe birača "MIODRAG DAKA DAVIDOVIĆ – NARODNI POKRET" za 2022. godinu. Revizija je izvršena u skladu sa Poslovnikom Državne revizorske institucije, Uputstvom o metodologiji vršenja finansijske revizije i revizije pravilnosti i Smjernicama o reviziji Godišnjih finansijskih izvještaja političkih subjekata.

Odgovornost rukovodstva subjekta revizije

Rukovodstvo Partije je odgovorno za pripremu i fer prezentovanje Finansijskog izvještaja u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja, kao i za usklađenost poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Odgovornost Državne revizorske institucije

Odgovornost Državne revizorske institucije je da, na osnovu izvršene revizije, izrazi mišljenje da li su finansijski izvještaji Grupe birača "MIODRAG DAKA DAVIDOVIĆ – NARODNI POKRET" za 2022. godinu, u svim materijalnim aspektima sastavljeni i prezentovani na fer i objektivan način u skladu sa važećim okvirom finansijskog izvještavanja.

Pored odgovornosti za izražavanje mišljenja o finansijskim izvještajima, odgovornost DRI je izražavanje mišljenja da li su finansijske i druge radnje subjekta revizije, u svim materijalnim aspektima usklađene sa zakonima, drugim propisima i aktima koji su identifikovani kao kriterijumi za predmetnu reviziju.

Na bazi sprovedene revizije, utvrđenog činjeničnog stanja i Izjašnjenja subjekta revizije (od 10.10.2023.godine) na Preliminarni izvještaj o reviziji Godišnjeg konsolidovanog finansijskog izvještaja Grupe birača "MIODRAG DAKA DAVIDOVIĆ – NARODNI POKRET" za 2022. godinu (br. "I" 04-038/23-231 od 29.09.2023.godine), nadležni Kolegijum DRI u sastavu: Predsjedavajući Senatom DRI, senator Nikola N. Kovačević – rukovodilac Kolegijuma i senator dr Branislav Radulović - član Kolegijuma na sjednici održanoj dana 16.10.2023. godine, razmotrio je i usvojio

KONAČNI IZVJEŠTAJ
o reviziji Godišnjeg konsolidovanog finansijskog izvještaja Grupe birača "MIODRAG DAKA DAVIDOVIĆ – NARODNI POKRET" za 2022. godinu

MIŠLJENJE

Finansijskom revizijom je utvrđeno da je Godišnji finansijski izvještaj Grupe birača "MIODRAG DAKA DAVIDOVIĆ – NARODNI POKRET" za 2022. godinu u svim bitno materijalnim aspektima sastavljen i prezentovan na fer i objektivan način u skladu sa važećim okvirom finansijskog izvještavanja, pa u skladu sa tim nadležni Kolegijum izražava **pozitivno mišljenje** na Godišnji finansijski izvještaj.

Revizijom pravilnosti je utvrđeno da subjekt revizije nije sve finansijske i druge radnje uskladio sa zakonskim i drugim propisima koji su identifikovani kao kriterijumi za predmetnu reviziju. Neusklađenost se odnosi na nedosljednu primjenu Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja (čl.48 i 49), Zakona o računovodstvu, Pravilnika o načinu i rokovima za vršenje popisa imovine i obaveza pravnog lica, pa u skladu sa tim, a imajući vidu da slučajevi neusklađenosti, pojedinačno ili zbirno, imaju prožimajući efekat (konstatovano u okviru nalaza i preporuka P1, P2, P3 i P4) nadležni Kolegijum izražava **negativno mišljenje na pravilnost poslovanja.**

NALAZI I PREPORUKE

REVIZIJA PRAVILNOSTI

Nalaz

- Revizijom je utvrđeno da Grupa birača nije shodno članu 49 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja, svojim internim aktima uredila način vršenja unutrašnje kontrole finansijskog poslovanja, niti je propisala način ostvarivanja uvida člana subjekta u prihode i rashode subjekta.

Preporuka P1

- **Subjekt revizije treba da svojim aktima uredi način vršenja unutrašnje kontrole finansijskog poslovanja, kao i da propiše način ostvarivanja uvida člana subjekta u prihode i rashode subjekta, kako je to utvrđeno članom 49 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja.**

Nalaz

- Revizijom je utvrđeno da Grupa birača nije donijela finansijski plan i program rada za 2022. godinu, što nije u skladu sa članom 49 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja, kojim je, između ostalog, utvrđeno da je politički subjekt dužan da donese finansijski plan i program rada do kraja tekuće za narednu godinu.

Preporuka P2

- **Subjekt revizije je dužan da donosi finansijski plan i program rada u skladu sa odredbama utvrđenim članom 49 Zakona o finansiranju političkih partija i izbornih kampanja.**

Nalaz

- Revizijom je utvrđeno da Grupa birača ne obezbjeđuje vođenje računovodstvenih evidencija (dnevnik, Glavnu knjigu, evidencije potraživanja i obaveza i ostale evidencije). Takođe, Grupa birača ne vodi računovodstvenu evidenciju o prihodima, imovini i rashodima po porijeklu (posebno za sredstva iz javnih i privatnih izvora), visini i strukturi prihoda, imovine i rashoda, što nije u skladu sa članom 48 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja kojim je, između ostalog, utvrđena obaveza vođenja računovodstvene evidencije od strane političkih subjekata.

Preporuka P3

- **Subjekt revizije treba da obezbijedi vođenje računovodstvenih evidencija, koje predstavljaju osnov za sastavljanje finansijskih izvještaja, kao i da vodi računovodstvenu evidenciju o prihodima, imovini i rashodima po porijeklu (posebno za sredstva iz javnih i privatnih izvora), visini i strukturi prihoda, imovine i rashoda, kako je to utvrđeno članom 48 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja.**

Nalaz

- Revizijom je utvrđeno da Grupa birača nije vršila popis imovine i obaveza, uključujući popis depozita na žiro računu i potraživanja na dan 31.12.2022. godine.

Preporuka P4

- **Preporučuje se subjektu revizije da vrši popis imovine i obaveza, uključujući popis depozita na žiro računu i potraživanja, budući da isti vrši poslovanje u skladu sa Zakonom o računovodstvu.**

Nalaz

- Revizijom je utvrđeno da Grupa birača u poslovnim knjigama ne obezbjeđuje evidenciju potraživanja. Takođe, ista nije prezentirala dokumentaciju o usaglašavanju potraživanja sa Opštinom Nikšić po osnovu prihoda iz 2022. godine.

Preporuka P5

- **Preporučuje se subjektu revizije da u poslovnim knjigama obezbijedi evidenciju potraživanja od lokalnih samouprava koja mora biti zasnovana na usaglašenoj i ovjerenoj dokumentaciji.**

Nalaz

- Revizijom je utvrđeno da Grupa birača ne posjeduje djelovodnu knjigu i ne vrši evidentiranje ulaznih i izlaznih akata u djelovodnik, osim odluka koje evidentira u elektronskoj evidenciji – word/pdf dokumentu.

Preporuka P6

- **Subjekt revizije treba da vrši evidentiranje svih ulaznih i izlaznih akata, kao i da internom procedurom definiše poslove prijema, evidentiranja, otpremanja, arhiviranja i čuvanja istih cilju obezbjeđivanja adekvatne validnosti.**

Nalaz

- Revizijom je utvrđeno da je Grupa birača u 2022. godini finansijsko poslovanje (redovan rad), obavljala preko žiro računa otvorenog kod poslovne banke na fizičko lice ovlašćeno za zastupanje Grupe birača iz razloga što ista, kao grupa birača nema pravni subjektivitet, te ne može otvoriti žiro račun kod poslovne banke u svojstvu pravnog lica.
  Zakonom o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja grupe birača definisane su kao politički subjekti koji politički status stiču zaključivanjem ovjerenog ugovora radi zajedničkog nastupa na izborima. Članom 24 stav 6 Zakona propisano je, da za potrebe finansiranja izborne kampanje političkog subjekta grupe birača, žiro račun otvara fizičko lice koga sporazumno odrede, na osnovu međusobnog ugovora koji su sklopili članovi grupe birača, ali Zakonom nije definisan dalji način poslovanja grupe birača, nakon što ista nakon održanih izbora osvoji mandate i stekne parlamentarni status (na lokalnom ili državnom nivou), ukoliko se ne transformiše u političku partiju, a kao grupa birača nema pravni subjektivitet.

Preporuka P7 - drugom državnom organu – Skupštini Crne Gore, Odboru za sveobuhvatnu izbornu reformu

- **Budući da Zakonom o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja nije definisan pravni status grupe birača, preporučuje se nadležnom skupštinskom odboru za sveobuhvatnu izbornu reformu, odnosno radnoj grupi nadležnoj za izmjene Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja da, izmjenama Zakona definiše način poslovanja grupe birača kao političkog subjekta nakon održanih izbora i sticanja parlamentarnog statusa, ukoliko se ista ne transformiše u političku partiju.**

Konačni izvještaj o reviziji Godišnjeg konsolidovanog finansijskog izvještaja Grupe birača "MIODRAG DAKA DAVIDOVIĆ – NARODNI POKRET" za 2022. godinu, namijenjen je rukovodstvu subjekta revizije, Skupštini Crne Gore, Agenciji za sprječavanje korupcije i ostaloj zainteresovanoj javnosti.

Subjekt revizije je dužan da, putem aplikacije DRI za praćenje preporuka (Registar preporuka), u roku od 30 (trideset) dana od dana prijema Konačnog Izvještaja o reviziji, odnosno najkasnije do 16.11.2023.godine, dostavi Državnoj revizorskoj instituciji Akcioni plan za realizaciju preporuka, a u roku od šest mjeseci, odnosno najkasnije do 16.04.2024.godine, Izvještaj o realizaciji preporuka iz Izvještaja o reviziji.

Nadležni Kolegijum DRI utvrdio je da karakter nalaza u predmetnoj revizije nalaže:

- **da se predmetni izvještaj, dostavi Odboru za sveobuhvatnu izbornu reformu Skupštine Crne Gore zbog date preporuke;**

- **da se predmetni izvještaj, zbog izraženog negativnog mišljenja i utvrđenih nepravilnosti, dostavi Odboru za politički sistem, pravosuđe i upravu Skupštine Crne Gore, na upoznavanje;**

- **da se predmetni izvještaj dostavi Skupštini Crne Gore, shodno Protokolu o saradnji između Skupštine Crne Gore i Državne revizorske institucije.**

Predsjedavajući Senatom DRI
Rukovodilac Kolegijuma
Senator
Nikola N. Kovačević

II OPŠTI PODACI

2.1. Pravni osnov

Pravni osnov za vršenje revizije sadržan je u:

- Zakonu o Državnoj revizorskoj instituciji ("Sl. list CG" br. 15/07….31/14 i 70/17);
- Zakonu o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja (Sl.list CG" br. 003/20, 038/20);
- Godišnjem planu revizije Državne revizorske institucije za 2023.godinu, DRI br. 06-038/22-277 od 26.12.2022.godine;
- Odluci Kolegijuma nadležnog za vršenje ove revizije br. 04-035/23-1472/2 od 01.06.2023.godine.

Revizija Godišnjeg konsolidovanog finansijskog izvještaja Grupe birača "MIODRAG DAKA DAVIDOVIĆ – NARODNI POKRET" izvršena je u skladu sa:

- Poslovnikom Državne revizorske institucije („Sl. list CG" br. 03/15);
- Uputstvom o metodologiji vršenja finansijske revizije i revizije pravilnosti („Sl. list CG" br. 07/15);
- Smjernicama o reviziji Godišnjih finansijskih izvještaja političkih subjekata;
- Smjernicama za kontrolu kvaliteta vršenja revizije;
- Međunarodnim standardima (ISSAI 100 - 999).

2.2. Osnovni podaci o subjektu revizije

Grupa birača „MIODRAG DAKA DAVIDOVIĆ – NARODNI POKRET" je politički subjekt, obrazovan 08.02.2021.godine, Sporazumom o udruživanju birača u Grupu birača, radi podnošenja izborne liste za izbor odbornika Skupštine opštine Nikšić i učestvovanja na lokalnim izborima u Nikšiću zakazanim za 14.03.2021.godine.
Ovlašćeno lice za zastupanje Grupe birača „MIODRAG DAKA DAVIDOVIĆ – NARODNI POKRET" je g-din Miodrag Davidović.
Sjedište Grupe birača je u Nikšiću.
Sporazumom o udruživanju birača u Grupu birača „MIODRAG DAKA DAVIDOVIĆ – NARODNI POKRET" su uređeni međusobna prava i obaveze, način političkog djelovanja i programski ciljevi Grupe birača. Grupa birača ima Odbor birača, koji obavlja administrativno-tehničke poslove. Predsjednik Odbora birača je g-din Miodrag Davidović.

2.3. Finansijsko poslovanje i finansiranje subjekta revizije

Grupa birača „MIODRAG DAKA DAVIDOVIĆ – NARODNI POKRET" se finansira u skladu sa Zakonom. Grupa birača je 09.01.2022.godine, donijela Odluku da se članstvo u Grupi birača neće naplaćivati u 2022.godini.

Finansiranje iz budžetskih sredstava

Grupi birača su u 2022. godini opredijeljena sredstva iz budžeta lokalne samouprave u ukupnom iznosu od 11.759,16€ (za finansiranje redovnog rada političkog subjekta).

Finansiranje iz ostalih izvora

Grupa birača, osim iz budžetskih sredstava u 2022.godini nije finansirana iz ostalih izvora.

2.4. Vrsta revizije

Državna revizorska institucija izvršila je finansijsku reviziju i reviziju pravilnosti. Finansijska revizija podrazumijeva reviziju Godišnjeg konsolidovanog finansijskog izvještaja Grupe birača "MIODRAG DAKA DAVIDOVIĆ – NARODNI POKRET" za 2022. godinu, dok revizija pravilnosti podrazumijeva usklađenost poslovanja iste sa zakonskom i drugom regulativom.

2.5. Predmet revizije

Predmet revizije je Godišnji konsolidovani finansijski izvještaj Grupe birača "MIODRAG DAKA DAVIDOVIĆ – NARODNI POKRET" za 2022. godinu i usklađenost poslovanja sa zakonskom i drugom regulativom.

2.6. Cilj revizije

Cilj finansijske revizije je izražavanje mišljenja o tome:

1. Da li su finansijski izvještaji u svim materijalnim aspektima pripremljeni u skladu sa okvirom finansijskog izvještavanja ili
2. Da li su finansijski izvještaji u svim materijalnim aspektima prezentovani na fer i objektivan način u skladu sa datim okvirom.

Cilj revizije pravilnosti je izražavanje mišljenja o tome da li su finansijske i druge radnje subjekta revizije, u svim materijalnim aspektima usklađene sa relevantnim zakonskim i drugim propisima koji su identifikovani kao kriterijumi.

2.7. Kriterijumi revizije

Kriterijumi za za finansijsku reviziju

- MRS;
- Zakon o računovodstvu ("Službeni list Crne Gore", br. 145/21 od 31.12.2021, 152/22 od 30.12.2022)
- Pravilnik o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za pravna lica registrovana za obavljanje privredne djelatnosti i druga pravna lica ("Službeni list Crne Gore", br. 011/20);
- Pravilnik o obrascu godišnjeg konsolidovanog finansijskog izvještaja političkog subjekta ("Sl. list CG" br. 026/22).

Kriterijumi za reviziju pravilnosti

- Zakon o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja (Sl.list CG" br. 003/20, 038/20);
- Zakon o radu („Sl. list CG", br. 049/08 ... 004/18, 074/19...145/21);
- Zakon o obligacionim odnosima („Sl. list CG", br. 047/08, 004/11, 022/17);
- Zakon o računovodstvu ("Službeni list Crne Gore", br. 145/21 od 31.12.2021, 152/22 od 30.12.2022);
- Zakon o porezu na dohodak fizičkih lica („Sl.list RCG", br.065/01,...,004/07 i „Sl. list CG", br.086/09,...,083/16, 067/19...146/21,...,152/22 od 30.12.2022);
- Zakon o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje („Sl. list CG", br.013/07,...,008/15, 022/17, 042/19...145/21,...,152/22 od 30.12.2022);
- Zakon o sprječavanju nelegalnog poslovanja („Sl. list CG", 029/13, 016/16,...,152/22 od 30.12.2022);
- Uredba o naknadi troškova zaposlenih u javnom sektoru („Sl. list CG", br. 040/16, 028/18,108/20);
- Pravilnik o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za pravna lica registrovana za obavljanje privredne djelatnosti i druga pravna lica ("Službeni list Crne Gore", br. 011/20);
- Pravilnik o obrascu godišnjeg konsolidovanog finansijskog izvještaja političkog subjekta ("Sl. list CG" br. 026/22);
- Pravila o načinu obračunavanja i izvještavanja o nenovčanim prilozima političkim subjektima ("Službeni list Crne Gore", br. 036/22 od 06.04.2022);
- Interne procedure i pravila subjekta revizije.

2.8. Metodologija vršenja revizije

Revizija je vršena kombinovanjem postupaka dokumentarne i terenske revizije. U pripremnoj fazi revizije izvršeno je identifikovanje i procjena rizika kroz razumijevanje subjekta revizije i njegovog okruženja uključujući i interne kontrole. nformacije o subjektu revizije pribavljene su iz sledećih izvora: zakona i propisa kojima je utvrđeno poslovanje subjekta revizije, finansijskih izvještaja subjekta revizije, programa rada, finansijskog plana i sl**.** Procjena funkcionisanja internih kontrola vršena je na osnovu dostavljene dokumentacije (internih akata i računovodstvenih evidencija) i komunikacije sa subjektom revizije.

Smjernicama o reviziji Godišnjih finansijskih izvještaja političkih subjekata, utvrđeno je da se kod određivanja materijalnosti po vrijednosti, koristi se stopa materijalnosti u rasponu od 0,5% do 2%. S tim u vezi, materijalnost je utvrđena u iznosu od 235,19€, tj. 2% od ukupnih prihoda Grupe birača u 2022.godini, koji iznose 11.759,16€.

Za potrebe prikupljanja revizorskih dokaza pribavljena je dokumentacija i informacije o poslovanju subjekta revizije, ocijenjeno je funkcionisanje sistema unutrašnjih kontrola radi određivanja revizorskog pristupa. Provjerene su poslovne knjige i knjigovodstvene isprave koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima. Ispitana je dosljednost primjene zakona, pravila, procedura i drugih internih akata shodno utvrđenim kriterijumima.

2.9. Vrijeme vršenja revizije

Revizija Godišnjeg konsolidovanog finansijskog izvještaja Grupe birača "MIODRAG DAKA DAVIDOVIĆ – NARODNI POKRET" za 2022. godinu je planirana Godišnjim planom revizija DRI za 2023.godinu, kojim je definisano pretpostavljeno vrijeme trajanja revizije od ukupno 30 revizorskih dana.

III UTVRĐENO ČINJENIČNO STANJE

3.1. Sistem unutrašnjih kontrola

Revizijom je utvrđeno da Grupa birača nije shodno članu 49 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja, svojim internim aktima uredila način vršenja unutrašnje kontrole finansijskog poslovanja, niti je propisala način ostvarivanja uvida člana subjekta u prihode i rashode subjekta.

- **Subjekt revizije treba da svojim aktima uredi način vršenja unutrašnje kontrole finansijskog poslovanja, kao i da propiše način ostvarivanja uvida člana subjekta u prihode i rashode subjekta, kako je to utvrđeno članom 49 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja.**

Shodno Odluci od 11.02.2021.godine, za lice odgovorno u ime Grupe birača, shodno članu 27 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja, odnosno za namjensko trošenje sredstava i za podnošenje izvještaja, imenovan je g-din Miodrag Davidović.

3.2. Aktivnosti partijskih organa

Grupa birača je za potrebe poslovanja u 2022.godini donijela sljedeća akta: Godišnji finansijski izvještaj i Odluku da se članstvo u Grupi birača neće naplaćivati u 2022.godini. Imajući u vidu pravni subjektivitet, Grupa birača nije u obavezi da donosi Statut.

3.3. Finansijski plan i program rada

Revizijom je utvrđeno da Grupa birača nije donijela finansijski plan i program rada za 2022. godinu, što nije u skladu sa članom 49 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja, kojim je, između ostalog, utvrđeno da je politički subjekt dužan da donese finansijski plan i program rada do kraja tekuće za narednu godinu.

- **Subjekt revizije je dužan da donosi finansijski plan i program rada u skladu sa odredbama utvrđenim članom 49 Zakona o finansiranju političkih partija i izbornih kampanja.**

3.4.Računovodstvene evidencije

Revizijom je utvrđeno da je Grupa birača Godišnji finansijski izvještaj za 2022.godinu sačinila na osnovu raspoložive dokumentacije (bančinih izvoda), dok ne obezbjeđuje vođenje računovodstvenih evidencija (dnevnik, Glavnu knjigu, evidencije potraživanja i obaveza i ostale evidencije). Takođe, Grupa birača ne vodi računovodstvenu evidenciju o prihodima, imovini i rashodima po porijeklu (posebno za sredstva iz javnih i privatnih izvora), visini i strukturi

prihoda, imovine i rashoda, što nije u skladu sa članom 48 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja kojim je, između ostalog, utvrđena obaveza vođenja računovodstvene evidencije od strane političkih subjekata.

- **Subjekt revizije treba da obezbijedi vođenje računovodstvenih evidencija, koje predstavljaju osnov za sastavljanje finansijskih izvještaja, kao i da vodi računovodstvenu evidenciju o prihodima, imovini i rashodima po porijeklu (posebno za sredstva iz javnih i privatnih izvora), visini i strukturi prihoda, imovine i rashoda, kako je to utvrđeno članom 48 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja.**

3.5. Godišnji konsolidovani finansijski izvještaj

Shodno članu 48 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja politički subjekt završni račun i godišnji konsolidovani finansijski izvještaj podnosi organu uprave nadležnom za vođenje jedinstvenog registra poreskih obveznika, Državnoj revizorskoj instituciji i Agenciji, najkasnije do 31. marta tekuće za prethodnu godinu.
Shodno Pravilniku o obrascu godišnjeg konsolidovanog finansijskog izvještaja političkog subjekta ("Sl.list Crne Gore", br.026/22), politički subjekat je dužan da godišnji konsolidovani finansijski izvještaj dostavi na sledećim izvještajima:

- Izvještaj o prihodima, imovini i rashodima političkog subjekta;
- Izvještaj o načinu i namjeni utroška sredstava za finansiranje redovnog rada ženskih organizacija u političkim subjektima; i
- Završni račun političkog subjekta.

Subjekt revizije je Državnoj revizorskoj instituciji dostavio Godišnji finansijski izvještaj na propisanim obrascima i u zakonskom roku.
Subjekt revizije nema formiranu posebnu žensku organizaciju.

3.5.1 Bilans stanja

Prema prezentiranim podacima u Bilansu stanja, iskazana je vrijednost imovine (aktiva) i vrijednost izvora finansiranja sredstava (pasiva) u iznosu od po 19.958,00€. U aktivi Bilansa stanja iskazana su obrtna sredstva u iznosu od 19.958,00€, dok je u pasivi iskazan kapital u iznosu od 19.958,00€.

Evidentiranje i popis imovine i obaveza

Shodno podacima iskazanim u Bilansu stanju, Grupa birača ne raspolaže stalnom imovinom, što je potvrđeno i Izjavom odgovornog lica.
U toku postupka revizije nije prezentiran Izvještaj o popisu imovine i obaveza Grupe birača za 2022. godinu jer ista nije vršila popis imovine i obaveza,

uključujući popis depozita na žiro računu i potraživanja na dan 31.12.2022. godine.

- **Preporučuje se subjektu revizije da vrši popis imovine i obaveza, uključujući popis depozita na žiro računu i potraživanja, budući da isti vrši poslovanje u skladu sa Zakonom o računovodstvu.**

Potraživanja

U postupku revizije utvrđeno je da Grupa birača u poslovnim knjigama ne obezbjeđuje evidenciju potraživanja. Takođe, ista nije prezentirala dokumentaciju o usaglašavanju potraživanja sa Opštinom Nikšić po osnovu prihoda iz 2022. godine.

- **Preporučuje se subjektu revizije da u poslovnim knjigama obezbijedi evidenciju potraživanja od lokalnih samouprava koja mora biti zasnovana na usaglašenoj i ovjerenoj dokumentaciji.**

Novčana sredstva na žiro računima

U postupku revizije utvrđeno je da je Grupa birača u 2022. godini finansijsko poslovanje (redovan rad), obavljala preko žiro računa otvorenog kod poslovne banke na fizičko lice ovlašćeno za zastupanje Grupe birača iz razloga što ista, kao grupa birača nema pravni subjektivitet, te ne može otvoriti žiro račun kod poslovne banke u svojstvu pravnog lica.

Zakonom o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja grupe birača definisane su kao politički subjekti koji politički status stiču zaključivanjem ovjerenog ugovora radi zajedničkog nastupa na izborima. Članom 24 stav 6 Zakona propisano je, da za potrebe finansiranja izborne kampanje političkog subjekta grupe birača, žiro račun otvara fizičko lice koga sporazumno odrede, na osnovu međusobnog ugovora koji su sklopili članovi grupe birača, ali Zakonom nije definisan dalji način poslovanja grupe birača, nakon što ista nakon održanih izbora osvoji mandate i stekne parlamentarni status (na lokalnom ili državnom nivou), ukoliko se ne transformiše u političku partiju, a kao grupa birača nema pravni subjektivitet.

Preporuka drugom državnom organu – Skupštini Crne Gore, Odboru za sveobuhvatnu izbornu reformu

- **Budući da Zakonom o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja nije definisan pravni status grupe birača, preporučuje se nadležnom skupštinskom odboru za sveobuhvatnu izbornu reformu, odnosno radnoj grupi nadležnoj za izmjene Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja da, izmjenama Zakona definiše način poslovanja grupe birača kao političkog subjekta nakon održanih izbora i sticanja parlamentarnog statusa, ukoliko se ista ne transformiše u političku partiju.**

Uvidom u bančine izvode utvrđeno je da su depoziti na žiro računu na dan 01.01.2022.godine iznosili 9.019,36€, dok su isti na dan 31.12.2022.godine iznosili 19.958,13€. Prilivi na računu odnosili su se na uplate od strane Opštine Nikšić u iznosu od 11,759,16€, dok su se odlivi sa računa odnosili na plaćanje obaveza po osnovu poreza na dobit u iznosu od 812,30€[1], koje je Grupa birača iskazala u Godišnjem finansijskom izvještaju za 2021.godinu (kao obavezu i rashod) i troškove platnog prometa u 2022.godini u iznosu od 9,21€.

Stanje depozita iskazanih u izvještajima o kretanju sredstava na žiro računima poslovne banke (bankarski izvodi) na navedene datume odgovara stanju iskazanom u Bilansu stanja Grupe birača.

Blagajničko poslovanje

Uvidom u prezentiranu dokumentaciju, utvrđeno je da Grupa birača tokom 2022. godine nije vršila podizanje novca sa žiro računa za gotovinska plaćanja.

Kapital

Grupa birača je u Bilansu stanja iskazala kapital sa stanjem na dan 31.12.2022. godine u iznosu od 19.958,00€ i isti se odnosi na neraspoređenu dobit koju čine dobici ranijeg perioda uvećani za dobitak tekućeg perioda u iznosu od 11.751,00€.

Obaveze

Revizijom je utvrđeno da Grupa birača ne obezbjeđuje evidenciju obaveza, a uvidom u Bilans stanja utvrđeno je da ista nije imala iskazanih obaveza na kraju 2022.godine.

3.5.2 Bilans uspjeha

Grupa birača je u Bilansu uspjeha iskazala prihode u iznosu od 11.759,00€, rashode u iznosu 9,00€ i finansijski rezultat (dobitak) u iznosu od 11.751,00€.

3.5.2.1.Prihodi

Uvidom u Godišnji finansijski izvještaj za 2022.godinu, utvrđeno je da je Grupa birača u 2022. godini iskazala ukupne prihode u iznosu od 11.760,16€ i isti se odnose na: prihode iz budžeta lokalne samouprave u iznosu od 11.760,16€ i prihode od kamata u iznosu od 1,00€.
U nastavku je dat tabelarni pregled prihoda iskazanih u GFI za 2022.godinu

rb	Vrsta prihoda	Iznos	% učešća
1	Prihodi iz budžeta lokalne samouprave	11,759.16 €	99.99%
2	Prihodi od kamata	1.00 €	0.01%
Ukupno		11,760.16 €	100.00%

[1] Shodno članu 6 Zakona o porezu na dobit pravnih lica, političke stranke su izuzete od obaveze plaćanja poreza na dobit.

Revizijom je utvrđeno da se prihodi iz budžeta lokalnih samouprava u iznosu od 11,759,16€ odnose na prihode ostvarene od strane Opštine Nikšić koji su Grupi birača uplaćivani po osnovu osvojenog jednog odborničkog mandata. Grupa birača ostvarivala je mjesečne uplate od strane Opštine Nikšić u iznosima od po 988,87€ za prvih 10 mjeseci, odnosno u iznosima od po 935,23€ za poslednja dva mjeseca 2022. godine.

3.5.2.2.Rashodi

Uvidom u Godišnji finansijski izvještaj za 2022.godinu, utvrđeno je da je Grupa birača u 2022. godini iskazala ukupne rashode u iznosu od 9,00€ i isti se odnose na troškove bankarskih provizija za mjesečno održavanje računa.

3.6. Kancelarijsko poslovanje

Revizijom je utvrđeno da Grupa birača ne posjeduje djelovodnu knjigu i ne vrši evidentiranje ulaznih i izlaznih akata u djelovodnik, osim odluka koje evidentira u elektronskoj evidenciji – word/pdf dokumentu.

- **Subjekt revizije treba da vrši evidentiranje svih ulaznih i izlaznih akata, kao i da internom procedurom definiše poslove prijema, evidentiranja, otpremanja, arhiviranja i čuvanja istih cilju obezbjeđivanja adekvatne validnosti.**

Izvještaj pripremila
Državna revizorka,
Načelnica u Sektoru IV
Zorica Knežević

Predsjedavajući Senatom DRI
Rukovodilac Kolegijuma
Senator
Nikola N. Kovačević